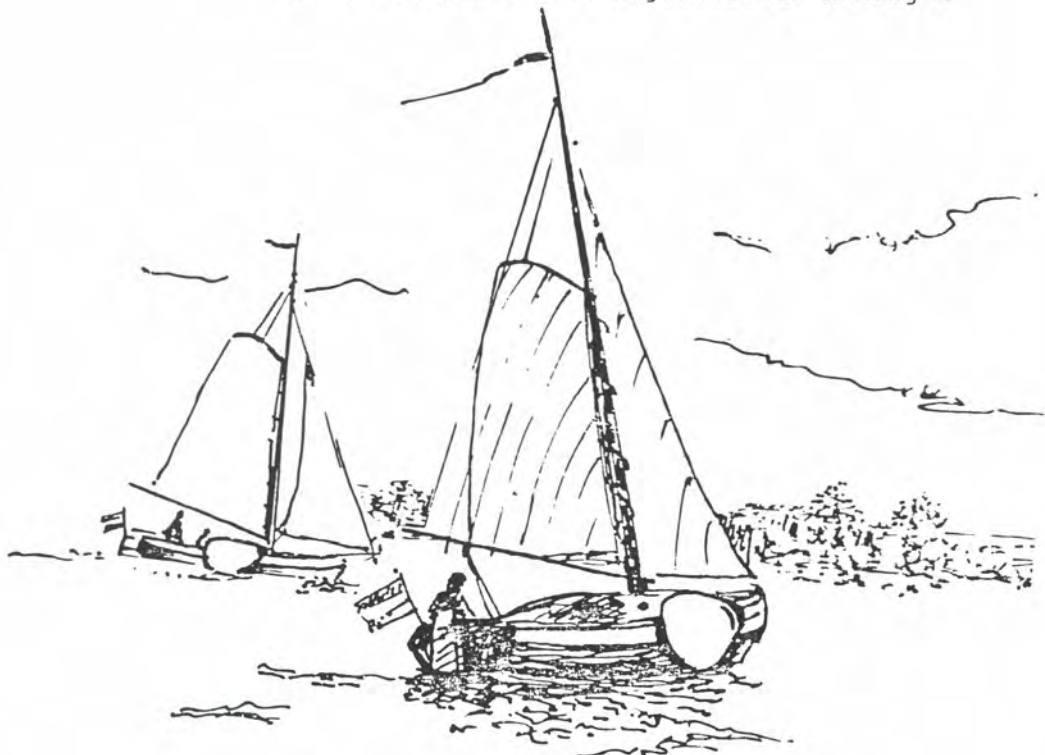

STICHTING
STAMBOEK
RONDE EN PLATBODEMJACHTEN

Beschermvrouwe Hare Majesteit de Koningin

ONTSTAAN VAN HET STAMBOEK

Na het lezen van de term "stamboek", zal het u waarschijnlijk niet verbazen dat de bakermat van de Stichting Stamboek Ronde en Platbodempjachten in Friesland ligt.

Een op kennis gebaseerde keuring op "raszuiverheid" stond het bestuur van het Fries Scheepvaart Museum in 1952 echter niet direct voor ogen toen het besloot een Commissie Stamboek Friese jachten in te stellen. In dat stamboek moesten "al die oud-Friese jachten worden opgenomen die door hun bouw en sierlijkheid als monument beschermd moeten worden".

Er werden gegevens verzameld over bouw, bouwjaar, achtereenvolgende eigenaren van schepen en over wat voor de historie van het schip en de jachtbouw verder nog van belang kon zijn.

Die commissie kwam niet uit de lucht vallen. Zij werd gevormd door mensen die al bezig waren te speuren naar de herkomst van schepen. Dit speurwerk bracht steeds meer liefhebbers en eigenaren van oude jachten met elkaar in contact. Een artikel dat de commissie in 1952 in de Waterkampioen publiceerde, versnelde dit proces van onderling contact van liefhebbers van boeiers, Friese jachten en tjotters.

In de zomer van 1953 verzamelden zich al een veertigtal ronde jachten te Grouw, "in admiraalschap zeilende".

De eerste reünie maakte nieuw enthousiasme los. Eén van de gevolgen van dat treffen te Grouw was de aankoop van de "Jean Bart", de grootste boeier die aanwezig was. Dit prachtige jacht dreigde naar het buitenland te verdwijnen. Dankzij de bemoeienis van de commissie Stamboek-die prompt een Boeiercommissie oprichtte- kon al op 22 Mei 1954 deze grote boeier, opgeknapt, van een nieuw tuig en de oude naam "Friso" voorzien, aan het Provinciaal Bestuur van Friesland worden overgedragen. Zo kreeg Friesland zijn Statenjacht!

De luisterrijke overdracht van het Statenjacht deed de belangstelling nogmaals groeien en ... niet alleen in Friesland. In geheel Nederland en zelfs in Engeland en België werd de noodzaak gevoeld de oude Nederlandse jachten en de kennis over deze schepen te behouden. Het was niet alleen voor boeiers en tjotTERS noodzakelijk het speurwerk en het behoud te stimuleren maar evenzeer voor tjalken, botTERS, kwakken, blazers, bollen, hengsten, Staverse jollen, Zeeuwse schouwen en andere, prachtige Nederlandse scheepstypen. Meer belangstelling wekken voor alle Nederlandse ronde- en platbodemjachten, kon misschien voorkomen dat er te veel verloren ging.

De steun werd gezocht bij een aantal, op oude tradities bogende zeilverenigingen die tevens traditionele bindingen hadden aan het ronde- en platbodemjacht.

De Koninklijke Zeilvereniging "Oostergoo" (1848), de Koninklijke Nederlandse Zeil- en Roeivereniging (1847), de Koninklijke Roei- en Zeilvereniging "De Maas" (1851), de Koninklijke Zeilvereniging "Sneek" (1851), Het Fries Scheepvaart Museum en De vereniging van Vrienden van het Zuiderzeemuseum te Enkhuizen, waren op 8 oktober 1955, te Amsterdam, de zes oprichters van de Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten.

Is het betekenisvol voor de vrienden van deze Stichting dat de notaris, die de akte deed passeren, bezitter was van het Friese jacht "De Oude Liefde"?

De liefde voor het oude jacht heeft in elk geval sinds 1955 onverminderd in het vaandel van de Stichting gestaan.

DOELSTELLING EN AKTIVITEITEN

Artikel 2 en 3 van de statuten luiden als volgt :
De Stichting heeft ten doel de bevordering van de belangstelling voor het ronde- en platbodemjacht.
De Stichting tracht dit doel te bereiken door:

- 1- het samenstellen van een "Stamboek Ronde en Platbodemjachten", waarin zullen worden opgenomen:
 - a. alle gegevens welke van belang kunnen zijn voor de kennis van de historie, de traditie, de bouw, de bouwers van en het zeilen met ronde- en platbodemjachten.
 - b. zo volledig mogelijke gegevens van ronde- en platbodemjachten en in het bijzonder van die welke door hun bouw, sierlijkheid dan wel uit historisch oogpunt als monument kunnen worden beschouwd.
- 2- het aanleggen van een verzameling van voorwerpen, documenten, bestekken, tekeningen, alsmede films en fotografieën, betreffende hebbende op de ronde- en platbodemjachten.
- 3- het maken van propaganda voor ronde- en platbodemjachten, ondermeer door :
 - a. publicaties, voordrachten, filmvoorstellingen en tentoonstellingen.
 - b. bevorderen van en medewerking aan de organisatie van reünies, wedstrijden van en het admiraalzeilen met ronde- en platbodemjachten.

Aan het Stamboek hebben vele vrienden, zoals de donateurs van de Stichting genoemd worden, in de loop der jaren bijgedragen met onschatbare documenten en ontelbare gegevens. De Stichting heeft regelmatig artikelen doen publiceren en sinds 1977 verschijnen jaarlijks de zogenaamde monografieën. Deze vormen de neerslag van het speurwerk in werfboeken, diverse archieven en van gesprekken met voormalige boeierknechten, havenmeesters en anderen die van oorsprong en levensloop van schepen konden verhalen.

Opgenomen in het Stamboek : ruim 1200 schepen.

In de loop der jaren zijn criteria ontwikkeld waaraan de schepen moeten voldoen die in het Stamboek opgenomen worden. Die criteria dienen eveneens het consolideren en handhaven van de oude scheepsnormen. Met het toenemende aantal schepen en het toenemende aantal typen in het Stamboek is een periodiek, zorgvuldig bezien van deze criteria noodzakelijk. Daarbij blijft het voor de Stichting een belangrijk uitgangspunt dat een zekere coëxistentie van traditie en historie met de eisen, die door het gebruik als jacht in deze tijd worden gesteld, aanvaardbaar is en gewenst. Wel houdt de Stichting vast aan de natuurlijke eindvorm van de ronde- en platbodemjachten die werd bereikt toen het zeil werd vervangen door de motor.

Ontmoetingen van eigenaren, liefhebbers en schepen.

's Zomers ontmoeten vele vrienden elkaar om ter gelegenheid van de reünie "in admiraalschap te varen", een wedstrijd te varen en gegevens uit te wisselen. Deze evenementen trekken aan de wal tegenwoordig veel belangstelling. Het zal u, gezien de ontstaansgeschiedenis van de Stichting niet verbazen dat de traditie bestaat elke vijf jaar de zomerreünie in Friesland te houden.

's Winters ontmoet men elkaar op de winterreünie. Van deze gelegenheid wordt gebruik gemaakt om via een lezing, een kleine tentoonstelling of anderszins, een stukje cultuurgeschiedenis onder de aandacht te brengen. Men tracht hiermee het inzicht te verdiepen in de betekenis van, soms bepaalde, ronde- en platbodemjachten.

Vele andere nuttige contacten .

Het bestuur van de Stichting onderhoudt met behulp van vele vrienden het hele jaar door een reeks van contacten met organisaties en personen die voor het doel van de Stichting van belang zijn. Waar en wanneer maar mogelijk, werkt de Stichting samen met gelijkgezinden.

DE VRIENDEN VAN DE STICHTING

De Stichting wordt gedragen door een kring van ongeveer duizend vrienden. Zij geven jaarlijks een financiële bijdrage waaruit de diverse activiteiten worden bekostigd.

Meer vrienden zijn hartelijk welkom

Elke belangstellende die het doel van de Stichting met een jaarlijkse bijdrage wil steunen, is van harte welkom, ook wie geen eigenaar is van een schip dat in het stamboek is ingeschreven. Wie geniet niet van de oude Nederlandse jachten op het water, onder Hollandse luchten? Is dit stukje cultuurgood niet waard zorgvuldig beheerd en levend gehouden te worden voor volgende generaties?

Wie vriend van de Stichting wordt, steunt vooral ook het toegankelijk maken van de geschiedenis van de oude Nederlandse vaartuigen. Het verzamelen van documenten en gegevens is één ding, maar publiceren een andere, vaak kostbare, taak van de Stichting.

Alle vrienden ontvangen de elk jaar verschijnende monografieën en natuurlijk de circulaire met informatie over de activiteiten van de Stichting.

Wie gevoel heeft voor cultuurgeschiedenis en hart heeft voor dit typische Nederlandse erfdeel: de ronde- en platbodemjachten, melde zich als vriend van de Stichting!

Bezitters van een rond- of platbodemjacht

Wie een jacht bezit dat is ingeschreven in het Stamboek, is vriend van de Stichting en ondersteunt de Stichtings-activiteiten.

Wie over inschrijving denkt, vraagt eenvoudig bij het secretariaat de criteria aan waaraan het schip moet voldoen. Deze worden toegezonden met een enquêtekaart waarop de eigenaar de gegevens van het schip noteert.

Als u eigenaar bent, verrijkt u het Stamboek met de geschiedenis van uw schip en omgekeerd kan het Stamboek u wijzer maken met wat er over uw schip of scheepstype wordt of is verzameld.

SECRETARIAAT

STICHTING STAMBOEK RONDE EN PLATBODEMJACHTEN

postbus 319

6800 AH Arnhem

Aanbevolen literatuur:

Onder auspiciën van de Stichting uitgegeven
door uitgeverij ~~Z. N. van Kampen B. V.~~